

de lajallo fudum in Modium ammante

ORDINIS
IVRE CONSVLTORVM

IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI

H. T.

DECANVS
GODOFREDVS
LVDOVICVS
MENCKEN

ICTVS

POTENTISSIMI POLONIARVM REGIS ET
PRINCIPIS ELECTORIS SAXONIAE AVLAE AC
IVSTITIAE NEC NON IN SVMMO PROVOCATION.
SENATV CONSILIARIVS ITEMQVE COLLEGIORVM
QVAE VITEMBERGAE FLORENT IVRIDICORVM
ET IVDICII PROVINC. LVSAT. INFER.
ASSESSOR

ORATIONE
VARIE CONSULTORIUM
ACADEMIA LITERARUM ET ORNAMENTALium
DECA
GODDORIBVS
LADONICAS
MINCKEN

ICIAS

ICHTERISCHI POCOMYRUM RICIS ET
MINCERIS EPICTETIS EXOMAE AVAFR AD
TATITIYE NECONNI SAVI A PROGATION
SEWATA CC. 111. DIA TATIYE A PROGOTUM
QUTLANT TIRREGAH OZU A PROGOTUM
ET JUDICII PROGOTUM LAZAT ET
YAZATOR

acto hodie vniuersam hereditatem successori deferri posse nemo nescit. Feudalis quoque successionis spem eis, ad quos iure non pertinebat, simultanea conciliari inuestitura nostra testis est Saxonia. Ad hanc tamen adspicientes literis, ut loquuntur, reuersalibus arctissime constringi ac deuinciri feudi possessorum, ipsos adoptantium, prudentia efflagitat. Totum enim, quod vtrosque inter contrahitur, negotium non aliunde, quam ex conuentionis verbis

est diiudicandum. Quo nomine feudi possessor, futurum successorem suae conformaturus voluntati, de mente clarius explananda cogitabit, ne neglecta haec cura ipsi detrimentum efficiat inopinatum. Mediocriter adeo sibi consulunt, qui, liberam disponendi potestatem conseruaturi, generalibus verbis tantum vtuntur. Ignorant feudorum iura laxius hoc interpretandi arbitrium, refrenant potius atque omnimodo auersantur. Ipsa enim feudalium bonorum indoles reliqua inter et hoc singulare habet, quod ne Dominus quidem commutationibus feudi substantiam delibera queat. Alii maiorem quidem adhibent cautionem, dum pactum cum simultanea inuestiendo ineundum ad actus inter viuos aequa atque mortis causa extendunt, sibique oppignorandi vendendique licentiam adscribunt. Eoque consilio plenissimam de feudo dispositionem vindicatam, simultanea vero inuestitum ab omni eam impediendi iure exclusum confidunt. Nondum tamen illos sui voti summam adeptos esse arbitror, quamque credunt alienandi libertatem plene confirmatam, multis adhuc difficultatibus vexatam deprehendent. Fac enim eum supplicem adire Principem Territorii, cui subiacet feudum, qui-

qui simus simul Dominus est directus, de feudo in
allodium conuertendo. Num, impetrata hac
commutatione, ius successionis, simultanea in-
uestito acquisitum, extirpatum iudicabis? Certe
dubitatio quaestio non uacat. Est de quo sibi
timeat Vasallus. Ego, quod sentiam, dicturus
eam tantum huic clausulae, literis reuersalibus
insertae, vim tribuo, ut, quoad feudi essentialia nihil
extenuantur, valeat Vasalli alienatio. Ad extin-
guendam autem totam feudi indolem hoc modo
nondum aditum patere iudico, nisi denuo simul-
tanea inuestitorum imploretur consensus. Ne-
que est quod tacito eius consensu, ex non facta
contradictione elicito, confirmatam credamus
mutationem. In hoc certe casu considerationem
non meretur fictae voluntatis coniectura. Cre-
dendum est magis, simultanea inuestitum ius su-
um, in ipso feudo comparatum, ubique illibatum
remanere existimasse. a. L. 8. §. 15. ff. quib. mod.
pign. vel hypoth. Ac praeter ea in causis maximi
momenti, qualis absque dubitatione haec est feu-
di deformatio, tacitus nullam prouersus efficaciam
habebit consensus. Imo ne coniectura quidem
capi in nostro casu poterit hic assensus, quem
tunc demum, si quis contradicere potuit et de-

buit, euinci expediti iuris est. Simultanee vero investitus, anteaquam ordo ipsum tangat successio-
nis, omni iure destituitur agendi. Ex quo fit, vt
ante nec potestas nec necessitas ipsi fuerit refragandi huic feudum in allodium conuertendi con-
filio. His ergo compositis luculenter patet Va-
sallum, siue feudi praesentem possessorem, hac
inuersione feudalis indolis, simultanee inuesti-
tum sua nullo modo priuare posse successione.
Omni tamen effectu non caret, licet Dominus
saltem atque Vasallus in hoc conuenerint nego-
tio confiendo. Virtutem enim suam praefstat
haec feudi in allodium conuersio, quousque alii
adhuc proximiores, atque capaces feudi heredes
simultanee inuestitum antecedunt. Simul atque
vero ordo eum ad successionem advocat, expirat
allodii qualitas, pristina feudi conditio reuiuiscit,
et usque adeo redintegratur, quasi nunquam hoc
praedium a feudi indole fuerit alienatum. Inest
autem huic asserto multum ambiguitatis. Omni-
um maxime hoc in contentione ponitur, ex
quo tempore feudi restauretur qualitas. Tota
vero controuersia eoredit, vt disquiramus utrum
tempus, quo ius simultanee inuestiti, sibi vindici-
candi feendum, deficiente proximiore masculo
ena-

enatum, vtrum vero tempus factae de acquirendo feudo sibi delato declarationis considerari debat. Mihi, ab antiquato errore postremae sententiae fauentium feuda nostra purgaturo, nihil iustitiae feudorumque principiis accommodatus videtur, quam, vt in casibus controuersis compendis, totum fundamentum in tempus delatae successionis conferamus. Consequitur exinde eo statim momento, et, quod dicitur *ipso iure* naturam redire feudi, quod allodium a quondam Vasallo effectum erat. Non est vt e longinquo repetamus huius sententiae vtilitates. Variae enim quaestiones in dubitationem ducuntur, ad quam tollendam, neglecto hoc discrimine difficultissimus redditur aditus. Ponamus nempe simultanee inuestitum, delata ipsi successione, vel nolle, vel non posse, forsan inhabilem existentem, acquirere hereditatem, neque superstitem esse aliud capacem feudi successorem; tunc incidit quaestio, vtrum feudum Domino aperiatur, an vero allodialibus heredibus debeatur. Infinita haec futura esset contentio, nisi superior meditatio liti terminum statueret. Quod si enim in eo conuenimus *ipso iure* restitui qualitatem feudi statim ac delata est simultanee inuestito successio, facile est intel-

intellectu Domino apertum reddi. Alterius vero sententiae socii omni impetu defendant ad allodiales pertinere successores. Sed haec ultima tantis implicita est erroribus, quarta utilitate ac aequitate prior, quam meam facio, se commendat opinio. Vrgebunt a contraria parte stantes, dominum directum, feudum in allodium redigendo, omne, proprium sibi, ius refutasse, neque ad renunciata regressum patere. Ast hanc ipsam defensionem de erroribus suspectam deprehendo. Imo ab aequitatis longe recedit regulis. Quanto enim hac ratione beneficio Princeps exornet Vasallum, animum ad meditationem tantum praeparantes haud difficulter intelligimus. Quippe Princeps gratiose Vasalli sui indulgens voluntati, eius propositum secutus, hoc voluit, vt ipsius et descendientium utilitatibus, remoto sexus discriminine, suam afferat gratiam, cum his tantum viuentibus allodii natura perduret. Eis autem extintis omnibus, credendum minime est, nec persuaderi animo potest, intendisse Principem iura, simultanee inuestitis sua indulgentia praestita, eneruare. Maiori vitio adhuc laborat argumentum a refutatione, simultanee inuestito licita, deriuatum. Evidem non inficias eo, beneficia haec non esse inuito

inuito obtrudenda, neque voluntatem coactio-
ne quadam constringi posse. Hoc tamen omne,
si concedamus maxime, nihil impedit ut Domi-
nus directus feudum hoc apertum sibi vindicet.
Casus enim in praesenti positus cernitur, vbi non
alius supereft legitimus feudi successor. Cui
ergo refutatio fieri posset? Extraneo forsan?
Commentitium hoc effet nomen. Saperet enim
hoc negotium alienationem, quae sine Domini
consensu quantopere legibus cohibita sit, pauci
ignorant. Nulla prorsus est, eoque minus iu-
ribus Domini nocebit. Idem decidendi iudici-
um dabitur, si simultanee inuestitus, feloniam com-
missa, se indignum reddiderit successione feuda-
li. Est tamen quoddam adhuc subdubitandi ar-
gumentum. Scilicet ambigi posset, an iure de-
lata tali delinquenti dicatur successio, cum ipsae
de Feudis compositae Leges talis criminis reos
ex successorum numero eradendos censeant.
Speciem habet haec dubitatio, fuco tamen illi-
tam. Iure enim tunc delatam intelligo here-
ditatem, vbi successuro nullum Iuris obstat im-
pedimentum. Qui vero proprio facto, siue de-
lieto indignitatem contraxerunt, non iure, sed
facto, impediti dicuntur. Quo circa leges qui-
b
dem,

dem, eos, ordine tangente, vocant ad successionem, perpetratum vero eos prohibet delictum. Hoc itaque modo et Domini directi et simultanei inuestiti iura a periculo, ex feudi in allodium mutatione verendo, liberata adparent. Omnis allata defensionis pars eo pertinebat, ut casuum in dubitationem venientium decisionem ad mentem aequa Domini directi mutationem sua confirmantis gratia, atque Vasalli impenitantis accommodemus. Quibus positis facilis de sequenti iudicium ferri poterit casu, quem ad pleniorum argumenti ab omni ambigendi occasione liberationem discutiendum duco: Vasillus, qui feudum in allodium conuertendum curauit, moritur. Superstites relinquit filium atque filiam. Adebat quoque simultanei inuestitus. Anceps controuersia agitur, quem ex his in feudi successione antecferamus. Non exigua sane videbuntur, quae simultanei inuestiti de victoria concepram spem alunt. Aucupabitur feudum, eo quod nullum anteponendum credat. Filii relieti ius praetensum contemnet, cum, ad allodii conuersionem, voluntate patris effectam, agnoscendam iure obstrictus, feudi se successorem gerere nequeat.

Sed

Sed spes eum fallit, cum nondum enatum
sit ipsi ius, quo suam fundare conuenit actio-
nem. Quoad enim ex descendantibus habilis
adest successor, inani labore inhiat feudo simulta-
neee inuestitus. Vtrum vero filius in praesenti
casu defuncti patris voluntatem explere teneatur,
est quaestio inter alios agitanda, eum vero mini-
me tangit, parumque sua refert, quo iure filius,
hereditatem nanciscatur, allodiali, vel feudali.
Ne vero aliquod reliquum faciam dubium, iam
filiam quoque ad dimidiam partem vocabo. Am-
biguitatis haec res in Saxonia habet nihil, cum
eo iure descendentes, nullo discrimine feudo-
rum inito, ad paternae voluntatis obtemperati-
onem alligentur. Extra Saxoniam vero corru-
pta nonnullorum feudi ex pacto et prouidentia
explanatio omnibus inuolutam reddidit difficultatibus.
Haud enim exigua pars DD. tantope-
re a regulis declinat, vt in huius generis feudo,
filias, tempore pasti natos a necessitate vna allo-
dialeem acquirendi hereditatem atque ab allo-
dio abstinentes ab obsequio paternae dispositio-
nis relaxent. Haec si veritate et lege constaret
doctrina, omnis filiae successio a fratri arbitrio
penderet, qui, voluntatem patris implere recu-
fans

sans filiam penitus excludere intenderet. Sed quam inconcinna haec DD. sit meditatio facile liquet. Ignorat Ius nostrum feudale confitam hanc de feudo ex pacto et prouidentia opinationem. Et quo firmius Iura constituant, coniungendam esse allodalem atque feudalem successionem, eoque nomine filium, ut patris ius sui ac dispositioni obtemperet, nec ab illa recedat adigunt eo certius consequitur, filiam huius quoque dimidiae partis successionem omni iustitia efflagitare. Plura proferre instituti ratio non permittit. Nam de Clarissimi Domini Candidati nostri vita moribus ac eruditione, quam sibi indefesso paravit labore, dicendum restat. Quae eo pertinent, ab ipso conscripta hic refero.

Ego, CHRISTIANVS Gotthold HOFFMANNVS, Elterlinae, in urbe prope Annabergam sita, A. R. S. c15 10 cc xiii. natus, patre ADAMO Benjamin HOFFMANNO, Scholae Rector, et matre MARIA CATHARINA ex gente CONRADIANA prognata gaudeo. Ipse parens me ab ineunte aetate

tate liberalibus imbuit artibus, usque dum illi placuit, ut aliorum doctrina amplius formarer. Hunc in finem me Altenburgum ad studia prosequenda mittens, curae doctissimi VVEBERI tradidit. Huus, B. STERNII, GSCHVVENDII et MOERLINI doctrinis fruitus sempiternam eorum gratissima mente seruabo memoriam. Cum vero ita me profecisse et genitor et praeceptores laudati crederent, ut altiora et academica tractare possem studia, eorum consilio huic parnasso valedicentem, Philurea me allicuit, ut ibi baurirem, quod amplius studiorum meorum ratio postularet. Albo itaque academico Rectore Magnifico KLAVSINGIO adscriptus sum. Praeceptores mibi contigerunt, Viri Magnifici et Consultissimi, in Philosophia et Iure Nat. MULLERVS, in Instit. Imp. IOACHIMVS, in Pandectarum doctrina Idem et HOMMELIVS et MENCKEN; In Iure Feudali BAVERVS; in Iure Germanico CRAMERVS; in Processu SIEGELIVS. HOMMELI-

MELIVS acta iudicialia referendi et sententiam
ferendi. mihi monstrauit viam. Ius Canonicum
MULLERVS illustrauit. In disputando duci-
bus HOMMELIO et MYLIO me exercui,
quos singulos patronos atque fautores omni pietatis
cultu semper venerabor iis omnia fausta felicissi-
maque obstrictissima apprecaans mente. Nunc ve-
ro quum quaedam suadent argumenta, ut ad do-
ctoralem adspirem dignitatem, a famigeratissima
Leucorea illa exornari cupio. Quapropter Incly-
tum ICTORUM ordinem ea, qua decet, pietate adii, ut
istam in me benignissime conferret.

Cui desiderio eo lubentius annuit ordo no-
ster, quo certo certius per ea, quae sustinuit ex-
amina insignem suam in iure acquisitam periti-
am humanitate modestiaque coniunctam, nobis
comprobauit. Nunc itaque in eo est, ut me prae-
sidente dissertationem DE BONORVM VNI-
VERSITATIS ET PRAECIPVE CV-
RIARVM ALIENATIONE die IX.
Mensis Maii publice solennique ritu defendat.
Ea

Ea igitur, qua par est, animi obseruantia Ordinis
meoque nomine rogo atque contendo, vt Ma-
gnificus Academiae Rector, Illustrissimus Co-
mes, Perillustris Liber Baro, Patres ac Pro-
ceres et reliqui Academiae Generosissimi ac No-
bilissimi Ciues studiorumque fatores sua hono-
rifica praesentia aetum hunc festuum celebrare
et illustriorem reddere velint. Quo facto ad
quaevis officiorum genera me cum Nobilissimo
Candidato obligatum declaro atque promitto.

Dab. Viteberg. Domin. Iubil.
MDCCXL.

PK 44 52

in dico quod iheronimus scripsit
in dico quod iheronimus scripsit

V

PO
SA
AC
A
VI

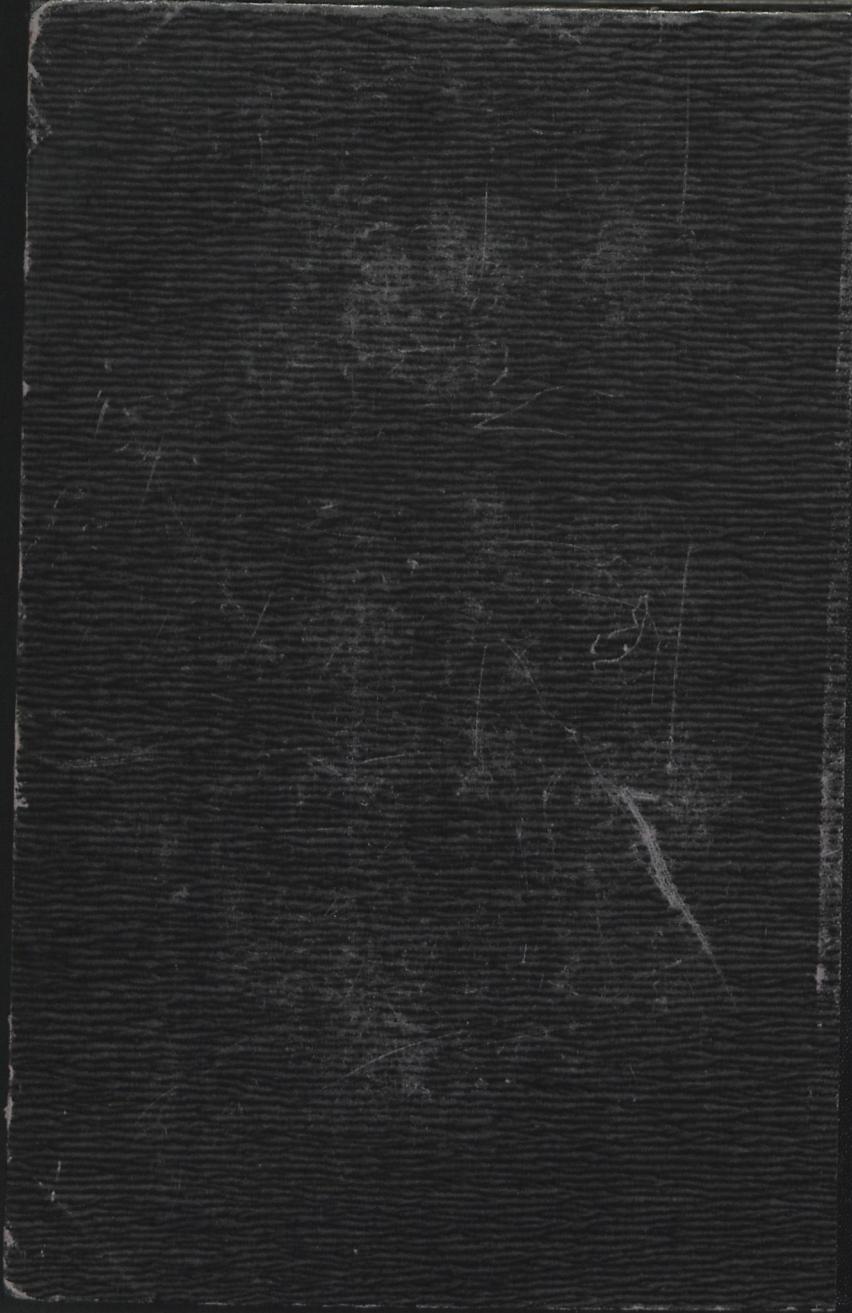
PF

4078

ULB Halle
006 666 019

3

B.I.G.

de la fallo faidum in alodium ammuntante

ORDINIS

IVRE CONSVLTORVM

IN

ACADEMIA VITEMBERGENSI

H. T.

DECANVS
GODOFREDVS
LVDOVICVS
MENCKEN
ICTVS

POTENTISSIMI POLONIARVM REGIS ET
PRINCIPIS ELECTORIS SAXONIAE AVLAE AC
IVSTITIAE NEC NON IN SVMMO PROVOCATION
SENATV CONSILIARIVS ITEMQVE COLLEGIORVM
QVAE VITEMBERGAE FLORENT IVRIDICORVM
ET IVDICII PROVINC. LVSAT. INFER.
ASSESSOR

1740 17
18

